

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANITÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
POGÁNY ANTAL
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

A jobb jövődőség békéje.

Irta: *Prohászka Ottokár.*

Nehéz a mostani világháború kalendáriumába beleállítanunk a Karácsony gyermekmosolygású s mézédés ünnepét, amely nehéz hófergeteges s szélvészdzúlja vidéken tulipános s szegfűvirágos kertekről álmodoznunk! Nehéz a gyermek Jézus jászolat agyúcsövekre fektetni s a bethlehemi barlangot szalma helyett bombákkal s gránatokkal aljazni. Ugy érzem, hogy sohasem állt a karácsonyi béke oly éles ellenrétben a kegyetlen valósággal s sohasem éreztük azt úgy, mint ez idén, hogy a világbéke még csak szó — nagy szó bár — de még nem tett, nem tény.

Igen, még nagyon messze tartunk a karácsonyi evangélium megvalósulásától, de azért ez a világháború nem oltja ki a karácsonyi hitet; a háborús évben is kell karácsonyt ülnünk s agyüdörgésből is kihallatszik a szívek vágyának örök motivuma, az a nagy hit, nagy remény és vágy, hogy «békeség legyen a földön a jóakarató embereknek.»

S ugyan miért? Először azért, mert az egész evangélium s a rajta épülő keresztény kultúra az erőszak irracionálisának kiküszöbölését kívánja. Az erőszak nem jog, akár egyes ember, akár nemzet kövesse el s az emberélet s emberértékek irtása nem lehet észszerű, akár zsványhordák, akár hadseregek végezzék azt; ha pedig az erőszak valahol még út s a kultúra kiirtása, valahol még törvényes eljárás, akkor azon az úton még alacsonyfokú kultúra jár s azt az eljárást még nagyon fejletlen társadalom követi.

Ezidőserint még ez úton járunk s más útunk nincs s nemzetközi viszonyaink irtésében még ezt az eljárást követjük s másra szert nem tehetünk. De azért azt érezzük, hogy ez úton csak kényszerülve járunk, sőt azt is, hogy sokáig ezt az eljárást el nem viselhetjük s hogy a fejlődés okvetlenül siettetni fogja, hogy az

evangéliumi békeszóból világalás s világbéke legyen.

En e hitben élek s meg vagyok győződve, hogy a világ e nagy háború által is nagyot lépett előre az ideal megvalósításának útján! Meg vagyok győződve, hogy folyamatban van a lelki világban a háborúnak kiküszöbölése s készülöben van a háborúnak társadalmi, jogi s teológiai bünné való proklamálása! Az emberi gondolkozás jelenleg oly folyamaton megy keresztül, melyben az a nemesebb fölfogás alakul ki, hogy a háború csak kényszerhelyzete egy alacsony kulturfoknak s hogy csak régi barbárságunk egyik tradíciója az, melyet magunkkal hordozunk, de amelyet oly biztosan le fogunk vetni, amely mértékben haladunk.

Ezt a fölséges célt akkor szolgáljuk, ha a pacifizmus problémáját meleg, vallásos lélekkel fölkaroljuk s ha benne, a bethlehemi evangélium visszhangjára ismerünk. Csak a nagy hité a jövő! Azért higyjünk a béke-evangéliumának egész terjedelmében, higyjünk abban is, hogy a békekongresszusok s a hágai konferenciák is az Istenember nyomáiban járnak s hogy az Isten országa felé tartanak.

Ez a nagy hit azután arra fog törekedni, hogy az egyház s az iskola, a család s a társadalom kezét fogjanak a krisztusi nemzedéknek, a békeszerető emberiségnek kinevelésére, hogy fejlesszék a jobb időknek reális feltételeit, a krisztusi érzést, az igazi szeretetet s ezek nyomában hozzák közelebb egymáshoz a társadalmi rétegeket s közelebb egymáshoz a nemzeteket!

A kultúra eddig mindenütt leküzdötte az anarchiát; miért ne higyjük, hogy leküzdö a nemzetek s az államok közti anarchiát is?! A kultúra eddig mindenütt úgy fokozta az önértetet, hogy ép önmagunk megbecsülése által képesített rá mások megbecsülésére. De ha ezt tette az emberrel embertársával szemben, miért ne tegye a nemzettel nemzettársával szemben? Nem nemzetköziséget akarunk mi, nem a nemzeti egyediségek fitymálását vagy leicsinylését, ellenkezőleg erős, de egymást tiszt-

telni tudó népeket akarunk, akarunk nemzetközistegyet erős nemzetekkel, anarchia helyett felsőbbrendű szövetekezéssel, háború helyett a jog s biztonság egyensúlyával.

Ez a mi karácsonyi hitünk s nagy programunk, mely után buzgó imadság epedez száz-ezrek ajakán! A háborút megállni nagy kötelességünk, de a háború után a béke uralmát megteremteni kötelességünk, vágyunk s örömmünk is.

Üzenet a harcterről és a harctérre.

Irta: Ember Károly.

Rózsaszínű tábori lap fekszik előttem. A harcterről érkezett. Ki is írta? Nem árulom el nevét, de hogy mit írt, összefoglalva elmondom.

A háború kitörése óta a harctéren vagyok. Itt küzdök vitéz társaimmal a bősziült ellenség ellen. Sokszor gondolok elhagyott tanítványaimra, akik szeretettel visszavárnak. Még levelet is írtak. A kedves gyermekkezek ezt írták: imádkozunk a hazáért, a királyért és tanító bácsiért. — Mennyi őszinteség, mennyi gyöngédség és mily tisztult gyakorlása a tekintélytiszteletnek!

Ime, így vesznek részt a háborúban a front mögött az ideális szellemben nevelt gyermekek. Tanítójukat visszavárlják, de mint győző térjen vissza; ezért imádkoznak, imádkoznak a hazáért és a királyért.

És midőn elolvastam a gyermekkezek irását, nekem is fohász kelt ajkamon: Engedd meg, Uram, hogy a győző hadsereggel én is visszatérhessek. Adj erőt, kitartást, elegendő lelkesedést nekünk, hogy a további küzdelmekben is győzhessünk. Ezek a vitéz társak itt körülöttem, mind-mind ily szellemtől vannak áthatva.

Ki öntötte szívükbe a tisztult hazafias erényeket? Mi, igen mi, a nemzet igazi napszámói, akik megtanítottuk őket Istent imádni, a hazát szeretni és a hazáért dolgozni, vagy ha kell, érte bátran, hősiesen — meghalni.

Egy üzenetem van kartársaimhoz: Tartsanak ki tántoríthatatlanul a keresztény szellemű nemzetnevelés mellett. Legyenek bátrak, hősek az ezért folyó küzdelemben, hogy mindenütt legyőzzék az álnokul dolgozó ellenséget. Nemzetünk sorsát a templomok és az iskolák döntik el. Ha a vallásos és nemzeti szellemet ápoló nevelés iskolái rombadőlnek, e romok eltorlaszolja a templomok ajtaját is. A hitében és hazaszeretetében megrendült nemzetnek lehetnek katonái, de igazi hősei alig...

Még egy rózsaszínű tábori lap fekszik előttem. Erről is olvasok, úgy hogy mások is olvashassák. Ez is a harcterről érkezett. Idősebb harcosa a nemzetnek, aki e sorokat írta. Arról értesít, hogy nyugodt, kis családja szeretettel küldi neki csokjait. Kis fiaeskája a Jézuskához írott levelét küldte el neki. Ő ezt a katolikus Tanügyi Tanács segítő bizottságához teszi át elinté-

zés végett... Valóban hazafias kötelességet teljesített a magyar kath. tanítók országos képviselője, mikor a hadbavonult kartársak segítségét csendben, zaj nélkül, oly nagy eredménnyel szolgálja. Mondhatjuk is, hogy ma oly jól megszervezett, öntudatosan és eredménnyel dolgozó szervezete nemes több a magyar tanítósnak. A vezetőség tesz, dolgozik. Mindenütt ott van, ahol a hadbavonult kartárs övéit támogatni kell. 300, 200, 150 korona segélyeket visz széjjel a posta. Az intézőség csak kér és azonnal szétosztja, amit gyűjtött. *Mert minden fillér és korona adomány a hadviselés céljaira fordítandó.* Az árvák, özvegyek segítése, betegek istápolása most, igen most a háború folyamán szükséges legelső sorban. A háború után a hadi tanítóárvákról és özvegyekről, a munkaképtelenekről amúgy is gondoskodni fog a nemzet.

A kormány gondoskodni fog a legteljesebb módon, mert mindenik hadiárva, özvegy, vagy nyomorék a nemzet közösségének árvája, özvegye és nyomorékja...

«Ha visszatérek mint győző, megköszönök mindenedet...»

Gyermekeim boldogan állják körül a karácsonyfát. A kis Jézus meghallgatja imájukat. Én, mint győző, kis körükben fogom tölteni a jövő karácsonyi szent ünnepet!

Ezek után mi is üzenünk valamit. A rózsaszínű tábori lapokra ezt írjuk: Kedves tanító véreink! Büszkeség tölt el, hogy a tanítóság vitézei oly nagy lelki odaadással, oly sok bátorsággal és annyi dicsőséggel küzdenek a hazáért, a királyért. Áldás, győzelem kísérje továbbra is vitézi harcaitokat.

Visszavárlunk titeket...

A bethlehemi jászolnál értetek is imádkozunk. Bátorítsan titeket az a tudat, hogy a front mögött dolgozó kartársaitok szívvel, akaratuk minden erejével, önzetlenül megteszik kötelességüket itthonmaradt övéitekért.

Karácsony ünnepén pedig közösen örvendezzünk: Jézus Krisztus született — örvendezzünk.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A Szent-István-Társulat kétféle tagságának könyvilletményei. Most jelentek meg a Szent-István-Társulat pártoló és rendes tagságának illetményei. A 2 korona 20 fillér évi tagsági díjat fizető *pártoló tagok* négy értékes könyvet kapnak és pedig *Huszárról* Károly országgyűlési képviselőnek *A magyar nép hősei* című, lángoló hazafisággal s a magyar nép tüzes fajszeretetével megírt gyönyörű művét a magyar nemzet fronton lévő és front mögötti hőseiről, arról a vitézségről, mely a csatatereken csodákat művel s arról az áldozatkészségről, amely soha ki nem meríthető. *Huszárról* könyvét *Nemes Antal* festőművész szép illusztrációi ékesítik. A második könyv *Vass József dr.-nak*, a közismert kiváló szónoknak és írónak méltán nagy feltűnést keltő műve: *A Magyarok vigasztalása*. Nem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy a világháború idején, sőt még azontúl is

sokáig, a legszükségesebb olvasmány. A harmadik könyv *Schöner Ferenc dr.-nak II. Rákóczi Ferencről* írt történelmi értékű élet és jellemrajza, a negyedik könyv a Szent-István-Társulat dús tartalmú, sok képpel ellátott nagy naptára az 1916. évre. — Az évente 10 korona tagdíjat fizető *rendes tagok* a *Katholikus Szemle* 10 füzetén kívül még a következő három könyvet kapják: *Apologiai vitatkozások az igazság körül*, írta *Platz Bonifác dr.* Természettudományi mű, mely magában foglalja az összes jelentős modern problémákat, amelyek az atheizmus s a tudomány ütköző pontjait képezik. Intelligens keresztény ember számára valóságos nélkülözhetetlen mű. — *XV. Benedek pápa élete*, írta *De Waal Antal* prelátus. A jóságos, nagy bölcsességu egyházfejedelemnek, aki már eddig is annyit tett a világbeke érdekében s akinek a világbeke létrehozásában a jövőben bizonyára a legfontosabb szerep fog osztályrészt jutni, az első életrajza, mely magyar nyelven megjelent. A harmadik könyv a Szent-István-Társulat nagy, képes naptára 1916-ra. — Mint látható, a Szent-István-Társulat tagsági illetményei értékükben messze felülmúlják az évi tagsági díjat.

Katholikus Kántor. Ily cím alatt jelenik meg Egerben ifj. Buchner Antal esztergomi főszékes-egyházi karnagy és Luspay Kálmán egri tanító és kántor szerkesztésével egy katolikus egyházzenei lap, amelynek kitűzött célja az egyházi éneket és az ezt kísérő zenét a templom és az iskola részére egyaránt művelni, a szép és lelkeket meghihető összhangzatos éneket terjeszteni és a kántorok megélhetési, végellátási érdekeit szolgálni. A lap ezen nemes feladatát megjelent számai igazolják.

Magyarországban az egyházi eneklés a templomokban sok kívánni valót hagy fön, amiért is nagyon szükséges egy szaklap, amelynek feladata a hiányokat kiküszöbölni; de eltekintve ettől, evidens szükség van arra nézve, hogy a pusztán kántorok, karnagyok szövetségét, sok helyütt mostoha ellátásuk, de kiváltképen rendezetlen végellátásuk, nyugdíjuk érdekeit szolgálja. Annál is inkább, mert nyilvánvalóbbá válik, hogy a tanítói fizetések rendezését követő jelenségek igazolják, hogy a tanítók, illetőleg az eddigi kántortanítók lehetőleg iparkodnak a kántori teendők végzésétől szabadulni, nem ritkán és nem épen ok hiján azzal érvelve, hogy a kántori teendők végzése nagyban akadályozza őket tanítói működésükben. Sokan vannak azonban, akik — kivált a falusi tanítók — a kántorságot csakis a tanítói tiszttel tartják összegegyeztetetőknek.

Bármint legyen is, ha csak a törvény imperatív nem rendelkezik, jövőben a kántori állások mindinkább szaporodnak és ha nem szaporodnának, a tanítói érdekszférából kivált kántorok érdekei megkövetelik a lap pártfogását és fennállását, amely mellé a templomi eneklés művelése is kapcsolódik. Amiért is nagyon ajánlatos, hogy a lap az egyházak pénztárából szubvencionáltassék és minél több kántor és kántortanító a kitűnően szerkesztett és hangjegyes énekmelléklettel küldött lapra előfizessen, amit ára (levén 1 évre 10 koronában megállapítva) könnyen lehetővé tesz. B. V.

A **«Katholikus Gyermekvédelem»** folyó évi novemberi száma következő változatos és szakszerű tartalommal jelent meg: 1. A hercegprimás s egyesületünk. 2. Egyesületünk s a családi gondozás. Rajner Lajostól. 3. Egyesületünk egy évi működése. Dr. Rott Nándortól. 4. A keresztény gyermekvédelem

terjedéséről. Keményfy K. Dánieltől. 5. Gyermekvédelmi tarlózások. 6. Egyesületünk vagyoni állapota. Pauer Károlytól. 7. Tárcsa. Vértanu leányka az ókorban. Hönisch Erzsitől. 8. Egyesületünk. Egyesületi közgyűlés. Keményfy K. Dánieltől. A keresztény gyermekvédelemnek eme színvonalon álló tartalmas szakközlönyét, ajánljuk olvasóink figyelmébe és felkarolásába. Esztergomban a Keresztény Gyermekvédő egyesület Központjában jelenik meg Keményfy K. Dániel szerkesztésében. Előfizetési ára csak 2 K évenként. Aki 3 évre egyesületi tagnak jelentkezik, az 2 K évi tagsági díj fejében ingyen kapja. A díjak «Keresztény Szeretel Országos Gyermekvédő Műve» címen Esztergomba küldendők. Az egyesület elnöke Rajner Lajos püspök. A keresztény gyermekvédelem támogatása, tekintettel a háboru sok árvára, különös erkölcsi kötelessége minden jó katolikusknak s hazafinak.

HIREK.

Törvény az elesett és rokkant tanítókról. Lapunk zártakor olvassuk, hogy *Jankovics B.* miniszter úr a törvényhozás elé terjesztette a javaslatot, hogy ha a hadbavonult tanító 10-ik szolgálati évének elérése előtt szolgálatképtelenné vált, elesett vagy eltűnt, hozzátartozóiknak ellátása úgy intézendő el, mintha 10 évet szolgált volna. A törvényt ismertetni fogjuk.

Kitüntetett hős tanítók. A világháború mindenben igazolta az ország tanítóinak megbecsülhetetlen tevékenységét s nemzetnevelő munkásságának minden téren való hasznát. Az ország tanítóit a fronton is hőek és érdemesek maradtak ahhoz az általános tisztelethez, melyre mindenkor érdemesek voltak. Igazolják ezt azok a kitüntetések is, melyekről időről-ídre hírt kapunk s amelyekhez ez utóbbi két kitüntetés is sorakozik: *Stima Gyula* nyírbaktai görög katolikus kántortanítónak a király az arany érdemkeresztet adományozta. — *Gálly Kálmán* füzesgyarmati tanítót, ki négy hónap óta lelkesen harcol mint szakaszparancsnok a doberdói feliskon, az Isonzó mellett vívott csatákban kiváló vitézségeért soronkívüli zászlóssá léptették elő.

Hármas örömnök. Az ország katolikus tanítóinak körében bizonyára a szent karácsonyi ünnepkör örömeinek hatásával lesz ama három kitüntetés, melyekről e rovatunkban röviden hírt adhatunk. Olyan nemeslelkű paedagogusokat ért kitüntetésről van szó, kik a tanítóság irányában mindenkor őszinte jóakarattal, a megbecsülés szeretetével viseltettek s akiket ezért is a tanítóság s így mindnyájunk rajongó szeretete övez. *Bilinszky Lajost*, a nagyszabeni királyi katolikus tanítóképezde igazgatóját, az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács tagját *prépostá*, — *Venczell Ede* egri egyházmegyei tanfelügyelőt, tanítóképezdei igazgatót, az Orsz. Katolikus Tanügyi Tanács tagját pedig *kanonokká*, egyházmegyei tanulmányi főfelügyelővé emelte a királyi legfelsőbb leirat. A harmadik kitüntetett, kit ugyancsak őszinte igaz szeretettel üdvözöl az ország katolikus tanítósa: *Dr. Zelliger Vilmos* pápai káplán, *budapest-krisztinavárosi új plébános*. Buzgóságával, szeretetreméltóságával s igazi papi lelkiületével már régen megszerzett magának a legnagyobb szeretetet s tiszteletet s így a főváros közgyűlésének választása valóban a fővárosi papság egyik díszére s legérdemesebb tagjára esett, kinek fiatalos ügybuzgalma s ereje, a

telni tudó népeket akarunk, akarunk nemzetköziséget erős nemzetekkel, anarchia helyett felsőbbrendű szövetezéssel, háború helyett a jog s biztonság egyensúlyával.

Ez a mi karácsonyi hitünk s nagy programunk, mely után buzgó imádság epedez száz-
ezrek ajkán! A háborút megállni nagy kötelességünk, de a háború után a béke uralmát megteremtteni kötelességünk, vágyunk s örö-
münk is.

Üzenet a harctérről és a harctérre.

Irta: *Ember Károly.*

Rózsaszínű tábori lap fekszik előttem. A harctérről érkezett. Ki is írta? Nem áruolom el nevét, de hogy mit írt, összefoglalva elmondom.

A háború kitérése óta a harctéren vagyok. Itt küzdök vitéz társaimmal a bősziült ellenség ellen. Sokszor gondolok elhagyott tanítványaimra, akik szeretettel visszavárnak. Még levelet is írtak. A kedves gyermekkezek ezt írtak: imádkozunk a hazaért, a királyért és tanító bácsiért. — Mennyi őszinteség, mennyi gyöngédség és mily tisztult gyakorlása a tekintélytiszteletnek!

Ime, így vesznek részt a háborúban a front mögött az ideális szellemben nevelt gyermekek. Tanítójukat visszavárják, de mint győző térjen vissza; ezért imádkoznak, «imádkoznak a hazaért és a királyért».

És midőn elolvastam a gyermekkezek irását, nekem is fohász kelt ajkamon: Engedd meg, Uram, hogy a győző hadsereggel én is visszatérhessek. Adj erőt, kitartást, elegendő lelkesedést nekünk, hogy a további küzdelmekben is győzhessünk. Ezek a vitéz társak itt körülöttem, mind-mind ily szellemtől vannak áthatva.»

Ki öntötte szívükbe a tisztult hazafias ére-
nyeket? Mi, igen mi, a nemzet igazi napszám-
sai, akik megtanítottuk őket Istent imádni, a hazát szeretni és a hazaért dolgozni, vagy ha kell, érte bátran, hősiesen — meghalni.

Egy üzenetem van kartársaimhoz: Tartsanak ki tantoríthatatlanul a keresztény szellemű nemzetnevelés mellett. Legyenek bátrak, hősek az ezért folyó küzdelemben, hogy mindenütt legyőzzék az álnokul dolgozó ellenséget. Nemzetünk sorsát a templomok és az iskolák döntik el. Ha a vallásos és nemzeti szellemet ápoló nevelés iskolái rombadőlnek, e romok eltorlaszolják a templomok ajtaját is. A hitében és hazaszeretében megrendült nemzetnek lehetnek katonái, de igazi hősei alig . . .

Még egy rózsaszínű tábori lap fekszik előttem. Erről is olvasok, úgy hogy mások is olvas-
hassák. Ez is a harctérről érkezett. Idősebb har-
cosa a nemzetnek, aki e sorokat írta. Arról érte-
sít, hogy nyugodt, kis családja szeretettel küldi
neki csökjait. Kis fiacskája a Jézuskához írott
levelét küldte el neki. Ő ezt a katolikus Tan-
ügyi Tanács segítő bizottságához teszi át elinté-

zés végett. . . . Valóban hazafias kötelességet teljesített a magyar kath. tanítók országos képviselője, mikor a hadbavonult kartársak segítését csendben, zaj nélkül, oly nagy eredménnyel szolgálja. Mondhatjuk is, hogy ma oly jól megszervezett, öntudatosan és eredménnyel dolgozó szervezete nmes több a magyar tanítószágnak. A vezetőség tesz, dolgozik. Mindenütt ott van, ahol a hadbavonult kartárs övéit támogatni kell. 300, 200, 150 korona segélyeket visz széjjel a posta. Az intézőség csak kér és azonnal szétosztja, amit gyűjtött. *Mert minden fillér és korona adomány a hadviselés céljaira fordítandó.* Az árvák, özvegyek segítése, betegek istápolása most, igen most a háború folyamán szükséges legelső sorban. A háború után a hadi tanítóárvákról és özvegyekről, a munkaképtelenekről amúgy is gondoskodni fog a nemzet.

A kormány gondoskodni fog a legteljesebb módon, mert mindenik hadiárva, özvegy, vagy nyomorék a nemzet közösségének árvája, özvegye és nyomorékja . . .

«Ha visszatérek mint győző, megköszönök mindeket . . .

Gyermekeim boldogan állják körül a karácsonyfát. A kis Jézus meghallgatja imájukat. Én, mint győző, kis körükben fogom tölteni a jövő karácsonyi szent ünnepet!»!

Ezek után mi is üzenünk valamit. A rózsaszínű tábori lapokra ezt írjuk: Kedves tanító véreink! Büszkeség tölt el, hogy a tanítószágnak vitézei oly nagy lelki odaadással, oly sok bátorsággal és annyi dicsőséggel küzdenek a hazaért, a királyért. Áldás, győzelem kísérje továbbra is vitézi harcaikat.

Visszavárunk titeket . . .

A bethlehemi jászolnál értetek is imádkozunk. Bátorítsen, erősítsen titeket az a tudat, hogy a front mögött dolgozó kartársaitok szívvvel, akaratuk minden erejével, önzetlenül megteszik kötelességüket itthonmaradt övéitekért.

Karácsony ünnepén pedig közösen örvendezzünk: Jézus Krisztus született — örvendezzünk.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A Szent-István-Társulat kétféle tagságának könyvilletményei. Most jelentek meg a Szent-István-Társulat pártoló és rendes tagságának illetményei. A 2 korona 20 fillér évi tagsági díjat fizető *pártoló tagok* négy értékes könyvet kapnak és pedig *Huszár Károly* országgyűlési képviselőnek *A magyar nép hősei* című, lángoló hazafisággal s a magyar nép tüzes fajszeretetével megírt gyönyörű művét a magyar nemzet fronton lévő és front mögötti hőseiről, arról a vitézségről, mely a csatatereken csodákat művel s arról az áldozatkészségről, amely soha ki nem meríthető. *Huszár* könyvét *Nemes Antal* festőművész szép illusztrációi ékesítik. A második könyv *Vass József* dr.-nak, a közismert kiváló szónoknak és írónak méltán nagy feltűnést keltő műve: *A Magyarok vigasztalása*. Nem túlozunk, ha azt mondjuk, hogy a világháború idején, sőt még azontúl is

sokáig, a legszükségesebb olvasmány. A harmadik könyv *Schöner* Ferenc dr.-nak *II. Rákóczi Ferencről* írt történelmi értékű élet és jellemrajza, a negyedik könyv a Szent-István-Társulat dús tartalmú, sok képpel ellátott nagy naptára az 1916. évre. — Az évente 10 korona tagdíjat fizető *rendes tagok* a *Katholikus Szemle* 10 füzetén kívül még a következő három könyvet kapják: *Apologiai vitatkozások az igazság körül*, írta *Platz* Bonifác dr. Természettudományi mű, mely magában foglalja az összes jelentős modern problémákat, amelyek az atheizmus s a tudomány ütköző pontjait képezik. Intelligens keresztény ember számára valósággal nélkülözhetetlen mű. — *XV. Benedek pápa élete*, írta *De Waal* Antal prelátus. A jóságos, nagy bölcsességű egyházfejedelemnek, aki már eddig is annyit tett a világbéke érdekében s akinek a világbéke létrehozásában a jövőben bizonyára a legfontosabb szerep fog osztályrészül jutni, az első életrajza, mely magyar nyelven megjelent. A harmadik könyv a Szent-István-Társulat nagy, képes naptára 1916-ra. — Mint látható, a Szent-István-Társulat tagsági illetményei értékükben messze felülmúlják az évi tagsági díjat.

Katholikus Kántor. Ily cím alatt jelenik meg Egerben ifj. Buchner Antal esztergomi főszékes-egyházi karnagy és Luspay Kálmán egri tanító és kántor szerkesztésével egy katolikus egyházzenei lap, amelynek kitzűzött célja az egyházi éneket és az ezt kísérő zenét a templom és az iskola részére egyaránt művelni, a szép és lelkeket megihlető összhangzatos éneket terjeszteni és a kántorok megéllentési, végellátási érdekeit szolgálni. A lap ezen nemes feladatát megjelent számai igazolják.

Magyarországban az egyházi éneklés a templomokban sok kívánni valót hagy fön, amiért is nagyon szükséges egy szaklap, amelynek feladata a hiányokat kiküszöbölni; de eltekintve ettől, evidens szükség van arra nézve, hogy a pusztán kántorok, karnagyok szövetségét, sok helyütt mostoha ellátásuk, de kiváltképen rendezetlen végellátásuk, nyugdíjuk érdekeit szolgálja. Annál is inkább, mert nyilvánvalóbbá válik, hogy a tanítói fizetések rendezését követő jelenségek igazolják, hogy a tanítók, illetőleg az eddigi kántortanítók lehetőleg iparkodnak a kántori teendők végzésétől szabadulni, nem ritkán és nem épen ok hiján azzal érvelve, hogy a kántori teendők végzése nagyban akadályozza őket tanítói működésükben. Sokan vannak azonban, akik — kivált a falusi tanítók — a kántorságot csakis a tanítói tiszttel tartják összeegyeztethetőnek.

Bármint legyen is, ha csak a törvény imperatív nem rendelkezik, jövőben a kántori állások mindinkább szaporodnak és ha nem szaporodnának, a tanítói érdekszférából kivált kántorok érdekei megkövetelik a lap pártfogását és fennállását, amely mellé a templomi éneklés művelése is kapcsolódik. Amiért is nagyon ajánlatos, hogy a lap az egyházak pénztárából szubvencionáltassék és minél több kántor és kántortanító a kitünően szerkesztett és hangjegyes énekmelléklettel küldött lapra előfizessen, amit ára (lévén 1 évre 10 koronában megállapítva) könnyen lehetővé tesz. B. V.

A **«Katholikus Gyermekvédelem»** folyó évi novemberi száma következő változatos és szakszerű tartalommal jelent meg: 1. A hercegprimás s egyesületünk. 2. Egyesületünk s a családi gondozás. Rajner Lajostól. 3. Egyesületünk egy évi működése. Dr. Rott Nándortól. 4. A keresztény gyermekvédelem

terjedéséről. Keményfy K. Dánieltől. 5. Gyermekvédelmi tarlózások. 6. Egyesületünk vagyoni állapota. Pauer Károlytól. 7. Tárca. Vértanu leánya az ókorban. Hönisch Erzsitől. 8. Egyesületünk. Egyesületi közgyűlés. Keményfy K. Dánieltől. A keresztény gyermekvédelemnek eme színvonalon álló tartalmas szakközlönyét, ajánljuk olvasóink figyelmébe és felkarolásába. Esztergomban a Keresztény Gyermekvédő egyesület Központjában jelenik meg Keményfy K. Dániel szerkesztésében. Előfizetési ára csak 2 K évenként. Aki 3 évre egyesületi tagnak jelentkezik, az 2 K évi tagsági díj fejében ingyen kapja. A díjak «Keresztény Szeretet Országos Gyermekvédő Műve» címen Esztergomba küldendők. Az egyesület elnöke Rajner Lajos püspök. A keresztény gyermekvédelem támogatása, tekintettel a háboru sok árváira, különös erkölcsi kötelessége minden jó katolikusnak s hazafinak.

HIREK.

Törvény az elesett és rokkant tanítókról. Lapunk zártakor olvassuk, hogy *Jankovics* B. miniszter úr a törvényhozás elé terjesztette a javaslatot, hogy ha a hadbavonult tanító 10-ik szolgálati évének elérése előtt szolgálatképtelenné vált, elesett vagy eltűnt, hozzátartozóiknak ellátása úgy intézendő el, mintha 10 évet szolgált volna. A törvényt ismertetni fogjuk.

Kitüntetett hős tanítók. A világháború mindenben igazolta az ország tanítóinak megbecsülhetetlen tevékenységét s nemzetnevelő munkásságának minden téren való hasznát. Az ország tanítói a fronton is hőek és érdemesek maradtak ahhoz az általános tisztelethez, melyre mindenkor érdemesek voltak. Igazolják ezt azok a kitüntetések is, melyekről időről-időre hírt kapunk s amelyekhez ez utóbbi két kitüntetés is sorakozik: *Stima Gyula* nyirbaktai görög katolikus kántortanítónak a király az arany érdemkeresztet adományozta. — *Gálty Kálmán* füzesgyarmati tanítót, ki négy hónap óta lelkesen harcol mint szakaszparancsnok a doberdói fensíkon, az Isonzó mellett vívott csatákban kiváló vitézségeért soronkívüli zászlóssá léptették elő.

Hármas örömrünk. Az ország katolikus tanítóinak körében bizonyára a szent karácsonyi ünnepkör örömeinek hatásával lesz ama három kitüntetés, melyekről e rovatunkban röviden hírt adhatunk. Olyan nemeslelkű paedagogusokat ért kitüntetésről van szó, kik a tanítószág irányában mindenkor őszinte jóakarattal, a megbecsülés szeretetével viseltettek s akiket ezért is a tanítószág s így mindnyájunk rajongó szeretete övez. *Bilinszky Lajost*, a nagyszombati királyi katolikus tanítóképezde igazgatóját, az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács tagját *preposttá*, — *Venczell Ede* egri egyházmegyei tanfelügyelőt, tanítóképezdei igazgatót, az Orsz. Katolikus Tanügyi Tanács tagját pedig *kanonokká*, egyházmegyei tanulmányi főfelügyelővé emelte a királyi legfelsőbb leirat. A harmadik kitüntetett, kit ugyancsak őszinte igaz szeretettel üdvözöl az ország katolikus tanítószága: *Dr. Zelliger Vilmos* pápai káplán, *budapest-krisztinavárosi új plébános*. Buzgóságával, szeretetreméltóságával s igazi papi lelkiületével már régen megszerezte magának a legnagyobb szeretetet s tiszteletet s így a főváros közgyűlésének választása valóban a fővárosi papság egyik díszére s legérdemesebb tagjára esett, kinek fiatalos ügybuzgalma s ereje, a

kort meghazudtoló energiával igazán értékes tevékenységet fejt ki a fővárosi katolikus társadalomnak életében. Zelliger dr. minden jó ügyet szíven viselő agilitásával, irodalmi s társadalmi munkásságával már minden körben valóságos fogalomává vált s mint vezető tényező ott is találjuk mindenütt, ahol aldasos, komoly munkával szolgálják a nemzet boldogulásának igaz ügyét. Budapesten 1884 óta működik, 1887 óta mint terézvárosi segédlelkész. A sok egyesületen kívül tagja a Szent István-Akademiának, tagja s pénztárnoka az Országos Kath. Tanügyi Tanácsnak s a Pázmány Egyesületnek is, melyek életében különösen nagy és szép aktivitást fejt ki. Plébánossá választása csak közelebb hozza őt ama egyesületekhez, melyek őt ez alkalomból megkülönböztetett szeretettel üdvözlők.

Követésre méltó példa. Meszlen, vas megyei község a mai időkben különösen szépen fejezte ki elismerését Töröcsik Kálmán kántortanítónak. A mai nehéz időben, mikor mindenki nagyon meggondolva adja pénztét tovább, a római katolikus hitközség, az iskolaszék belatása alapján 200 korona kántori fizetésjavítást adott, egyuttal működésével való megelégedettségét fejezte ki kántortanítójának.

A poroszlói (Hevesm.) római katolikus iskolaszék szintén szép jelét adta nemes gondolkodásának s a tanítói munka iránti becsülésének, amidőn Jószy Gábor kántor-tanító és Bertha Kálmán tanító tanítói törzsfizetésének emelésére évi 200—200 koronát szavazott meg s ezáltal nevezett tanítók fizetését a velük azonos fizetési fokozatban levő állami tanítók törzsfizetésével egyenlővé tette. Ezen kívül Jószy Gábor kántortanítót szerzett érdemei elismeréséül igazgató-tanítóvá léptette elő s részére évi 200 korona igazgatói tiszteletdíjat állapított meg.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

Csere. Az illetékes iskolaszékek hozzájárulásával és felterjesztésére az illetékes egyházi főtanfolyamok intézi el az ügyet. — **Erzsébet.** A tandíjváltás a tanítót illeti meg, ha az a díjlevélben mint a fizetésnek része felvett. Rendes nyugtávrára a gondnok fizeti ki. A fenn-tartó veszi fel a kiutalt teljes összeget. — **R. M. 1.** Ha a díjlevél kötelezi, akkor teljesíteni köteles, de ettől a frakciótól felmenti az egyházi főhatóság. 2. A kérdett egyéb ügyekről a Rendtartási szabályzat intézkedik. Az az irányadó az iskolaszék rendelkezéseit illetőleg. — **G. F.** A felhívásban meg van szabva, hogy ki nem köteles szemlén megjelenni. — **R. Gy.** Nincs igénye arcképes vasuti igazolványra. — **B. A.** Az államszegély arányában. — **Sz. M.** Elintéztük. — **W. J.** A kiadó intézkedéséből a lap ingyen példányt a kath. iskola tanítója kapja. Az iskolaszék rendelje meg a kiadóhivatalban. Az szükséges volna, hogy minden hitközségi iskolaszék egy-egy példányban előtizzessen a hiv. kath. tanügyi lapra. Így az iskolaszék tagjai is olvashatnak. — **Többeknek.** A kath. iskolák tanítóit semmiféle törvény vagy rendelet nem kötelezi arra, hogy a ker. munkásbiztosító pénztárba belépjen. — **K. M.** A feleletet megadtuk. — **J. G.** Öszinte szívből üdvözlőjük. — **B. B.** A tábori postaszómat tudassa, e nélkül nem küldhetünk értesítést. — **K. M.** Levélben feleltem. — **D. K.** Az 1878. év előtti időt nem számítják be. A törvény világosan kimondja, hogy a férfitanító életének 21. évétől tagja a nyugdíj-intézetnek. — **Tanító.** A rendelet világosan intézkedik. — **S. K.** A márciusi közgyűlésen hirdetik ki az eredményt. **F. G.** Lapunkban közölni fogjuk. — **H. F.** Intézkedtünk. **B. K.** Levélben feleltem. — **Sz. B.** Az újabb fizetés után igen. A nyugdíj összege után ott, ahol eddig fizetett. — **H. I.** Már elkésve érkezett. — **Betlehemelek.** A választ megadtuk. **Zs. F.** Nem köteles belépni. — **K. J. 1.** A helyettes tanító fizetése 300 kor. 2. A hitközségi iskolaszék állapítja meg a fizetést. 3. A közigazgatási bizottsághoz. 4. Önmagától nem.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK.

Esztergomi érseki megye.

Felsőzöllösi (Nyitra m.) róm. kath. iskolaszék, hadbavonult tanítója helyettesítésére férfit, tanítónót vagy okl. ovónót keres havi 80 kor. fizetés mellett. Kántori teendőikért külön fizetés. Az állás azonnal elfoglalandó. *Csalak Lajos*, isksz. elnök. 965 1—1

Kisgeszt (u. p. Majtény, Pozsony m.) róm. kath. iskolájához dec. 24-ig pályázat hirdettetik. Jövedelem a javadalmi jegyzőkönyv szerint: községtől 600 kor., stóla és misejárandóság 60 kor., 2 kat. hold 1598 ööl prima szántó föld élvezete. Párber 279 kg. búza, 309 kg. rozs. Törvényes lakás, kert, istálló. Kötelesség: az osztatlan iskola vezetése és az istentiszteleteken való közreműködés. Pályázhatnak tanítónók is. Az állás azonnal elfoglalandó. *Orbán Szilárd*, iskolaszéki elnök. 951 1—2

Felsőszeli (Pozsony m.) plébániához tartozó **Alsószeli** fiókközség róm. kath. iskolájához helyettes tanító vagy tanítónó, esetleg ovónó kerestetik. Fizetés havi 80 kor., butorozott szoba fűtéssel. Kérvények a plébániahivatalhoz küldendők. *Iskolaszék.* 960 1—1

Dejte (Pozsony m.) róm. kath. kántortanítói állásra dec. 30-ig pályázat hirdettetik. Fizetése törvényes, természetbeni lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázati kérvények *Kottvan Pál* plébánoshoz címzendők. 970 1—1

Köbölkútra (Esztergom m., vasútállomás helyben) helyettes tanítónó kerestetik. Fizetése havi 80 kor., lakás és fűtőanyag. Kosztot mérsékelt áron kaphat a kántortanítóéknál. *Iskolaszék.* 983 1—1

Egri érseki megye.

Tiszaszentimre községhez tartozó **újszentgyörgypusztai** róm. kath. osztatlan elemi iskolai tanítói állásra dec. 24-ig pályázatot hirdettünk. Javadalmazás: községtől 100 kor. alapfizetés, többi államszegélyből. 4.00 ööl kert, lakása 2 szoba, konyha, kamra. Kötelességei díjlevélben. Tanító-nók is pályázhatnak kántori teendőikkel, harmóniumozni tudás előnyben részesül. Pályázatok felszerelten róm. kath. iskolaszéki elnökség Tiszaórs (Heves m.) küldendők. 950 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A **jánosréti** róm. kath. II-ik tanítói állásra dec. 31-ig pályázhatnak németül is tudó tanítónók. Fizetés 100 kor. a hitközségtől, a többi államszegély. Lakás: egy szoba, konyha. Jánosrét, u. p. Körmőcbánya. *Iskolaszék.* 982 1—1

Csanádi egyházmegye.

A **kisnezsenyi** (Torontál m.) róm. kath. kántortanítói állásra dec. 30-ig pályázat hirdettetik. Kántori fizetés 200 kor., tanítói fizetés a legújabb törvény szerint, törvényszerű lakás és kert. Kötelessége: az elemi- és ismétlőiskolát vezetni, tannyelv magyarul, kántori teendőit horvát nyelven végezni. Pályázók kérvényeiket a kisnezsenyi róm. kath. plébániahivatalhoz nyújtják be. A megválasztott állását azonnal köteles elfoglalni. 971 1—1

Győri püspöki megye.

A **körömi** iskolához helyettes kerestetik, fizetése 100 kor. és lakás. Plébániahivatal Girincs. 990 1—1

A bói
nítók hely
restetik. T
legényszob
zés azonn

A bős
lemondás
lyázatot h
jár. Lakás
cimzve, B
dec. 25. A

Az egy
szervez
100
törvény sz
Határidő
S napon

Fekete
helyettes
havi 80
egyszobás
képes elv
vedelemb
hatnak d
A plébáni

A mos
vonult os
(tanítónót
butorozot
nyek a r

A p
lásra a
I. Tanító
70-35 kor
a) Vallás
c) Stóla
hold és 3
szonvéte
mellékhe
merete sz

Az i
tanítónó
d. e. 9 ö
hitközség
rint. Az
u. p. M
lelkész, i

A te
lyettes ké
nők pály
megye.)

Bossa
(nő) kere
esén m.)

A sz
lyázat hi
bás lakás
ismerete
dec. 31-ig
róm. kat

Kar
állomás
gatlanok
4 bécsi
tandíjval
lenes alk
leg tanító

A ba
tatván, h

A **bői** róm. kath. elemi iskolához a hadbavonult tanítók helyettesítésére helyettes tanító vagy tanítónő kerestetik. Törvényes díjazás államsegélyből, egy butorozott legényszobácska, ágyneműn kívül és fűtőanyag. Jelentkezés azonnal. 972 1—1

A **bősárkányi** (Sopron m.) róm. kath. iskolaszék a lemondás folytán megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetése az 1913. évi XVI. t. c. szerint jár. Lakása egy szoba. A kérvények az iskolaszékre címzve, Bősárkányba (Sopron m.) küldendők. Határidő *dec. 25. Az iskolaszék elnöksége.* 969 1—1

Az **egyedi** (Sopron m.) róm. kath. iskolaszék az újonnan szervezett III. tanítói állásra pályázatot hirdet. Fizetés: 100 kor. a helyi pénztárból, a többi államsegély. Lakás törvény szerint. Pályázhatnak okl. tanítók és tanítónők. Határidő a pályázati hirdetés megjelenésétől számított *8 napon belül. Smiczhoff János*, isksz. elnök. 964—1

Feketeváros (Sopron m.) róm. kath. népiskolájához helyettes tanerő kerestetik a háború tartamára. Fizetés: havi 80 kor., mely a nagy szünetekben is kifizetetik, egyszobás lakás és tűzifa. Aki a kántori teendőket is képes elvégezni, előnyben és 232 kor.-ra menő stóljá-vedelemben részesül. Tanítónők, sőt ovónők is pályázhatnak *dec. 25-ig*, az állás pedig újra elfoglalandó. A plébániahivatal. 973 1—1

A **mosonszentmiklósi** róm. kath. iskolaszék a hadbavonult osztálytanító helyébe *jan. 1-re* helyettes tanítót (tanítónőt) keres. Javadalom: havi 80 kor. készpénz, egy butorozott szoba fűtés és takarítással. Felszerelt kérvények a róm. kath. iskolaszék címére küldendők. 989 1—1

Kassai egyházmegye.

A **pósfalvai** (Sáros m.) róm. kath. kántortanítói állásra a következő fizetés mellett pályázat hirdetetik. I. Tanítói fizetés: 1. Államsegély. 2. Tanulmányialaptól 70-35 kor. 3. Hitközségtől 132 kor. II. Kántori jövedelem: a) Vallásalaptól 70-35 kor. b) 5 régi köböl rozs (50 kor.) c) Stólaris jövedelem változó (átlag 30 kor.) d) 2 kat. hold és 301 ööl szántó föld és 3600 ööl erdőrézs haszonvétele (20 kor.) e) Két szobás lakás a szükséges mellékhelyiségekkel. Választás *dec. 29-én*. Tót nyelv ismerete szükséges. *Oleár Ignác*, lelkész.

Az **iványosi** újonnan létesített róm. kath. iskolánál tanítónői állásra pályázatot hirdetnek. Választás *dec. 21-én* d. e. 9 órakor. Fizetése törvényszerű, lakás, 100 kor. a hitközségtől és államsegély az 1913. évi XVI. t. c. szerint. Az állás *jan. 1-én* elfoglalandó. *Oszkó, (Sáros m. u. p. Magyarasszalvicza. Harsághy Endre* róm. kath. lelkész, iskolaszéki elnök. 961 1—1

A **ternyei** róm. kath. iskolához a tanév végéig helyettes kerestetik. Fizetés havi 80 kor. és lakás. Tanítónők pályázhatnak. *Mikita Antal*, lelkész. Ternye (Sáros megye.). 985 1—1

Nyitrai püspöki megye.

Bossanneprői róm. kath. iskolához helyettes tanító (nő) kerestetik. Fizetése törvényszerű. Alsómotesc (Trencsén m.) *Plébániahivatal.* 974 1—1

A **szülyóvára** róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetetik. Törvényszerinti fizetés mellett, kétszobás lakás, konyha, kamra és szükséges tűzifa. Tót nyelv ismerete szükséges. Pályázhatnak tanítónők is. Kérvények *dec. 31-ig* a szülyóvára (u. p. Peredmér, Trencsén m.) róm. kath. iskolaszék címére küldendők. 956 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Karancseszi (Nógrád m.) anyaegyház kántortanítói állomásra *jan. 1-ére* pályázatot hirdetnek. Jövedelme: Ingatlanokból 248 kor. Párber 69 p. mérő rozs és 27 kor. 4 bécsi öl tűzifa beszállítva. Stóla mintegy 160 kor., tandíjváltás 240 kor., földmunkaváltás 130 kor. Ideiglenes alkalmazásra havi 80 kor.-ért, nyugdíjazottak, esetleg tanítónők is pályázhatnak. *Káposztássy Imre*, plébános. 984 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **baranyakisfaludi** róm. kath. osztálytanító besoroztatván, helyére helyettes kerestetik. Fizetése: havi 80 kor.

és 20% drágasági pótlék, egyszobás lakás a legszükségesebb bútorttal. Kötelességei a III—VI. osztály és az ismétlősök egyik nembeli osztályát tanítani, a kántoriakban a püspöki rendszabályok értelmében segédkezni és szükség esetén önállóan is végezni. Pályázhatnak férfiak és nők. Pályázati határidő *dec. 24.* Állását *jan. 1-én* köteles elfoglalni, mely naptól kapja fizetését. A német nyelv ismerete előny. *Iskolaszék.* 957 1—1

Szatmári egyházmegye.

A **felsőbányai** (Szatmár m.) róm. kath. fiúiskolánál egy tanítói és egy kántortanítói állásra *jan. 15-ig* pályázat hirdetetik. Javadalom: az 1913. évi XVI. t. c. ben megállapított rendes fizetés és szabályszerű lakpénz, a kántortanító részére természetbeni lakás, kinek kötelessége a jelenlegi kántort akadályoztatása esetén a felmerülő stóladíjak fejében helyettesíteni s amint ennek kántori megbízatása megszűnik, a kántori teendőket és az ezekkel egybekötött kórusi énektanítást és énekkarvezetést a stólaletmények és 400 kor. kántori fizetés fejében végezni. *Pály Ede*, esp. pléb. 980 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Sinatelep (pusztai) róm. kath. osztatlan népiskola tanítói állására *jan. 31-ig* pályázat hirdetetik. Javadalma: természetbeni lakás, kerttel. Készpénz 342-50 kor., vizsgadíj 31-50 kor., tandíjmegváltás 120 kor., 6 q. buza 90 kor. értékben, 8 q. rozs 96 kor., 4 q. árpa 44 kor., 1200 ööl árpaföld 30 kor. értékben egy drb tehéntartás 100 kor., 4 sertéslegeltetés 16 kor., szabadlítés 150 kor., 1913. t. c. szerinti fizetésekiegészítés. Pályázatok Mélt. Gróf *Wimpffen Szigfried*-hez címezve *Ásványi Béla* lelkészhez küldendők (Góbbóljárás, u. p. Ercsi, Fehér m.) 986 1—1

Szepesi püspöki megye.

Rabcsa (Árva m.) róm. kath. iskolánál megüresedett kántortanítói osztatlan állásra *jan. 1-ig* pályázat hirdetetik. Javadalmazás: községtől 120 kor., államsegély 582-10 kor., egyéb szolgálmányok és stóla címén átlagos pénzértékben 597-90 kor. Lakás 2 padlózott szoba, konyha, pince és gazdasági épületek. Tót nyelv ismerete okvetlenül szükséges. *Iskolaszék.* 952 1—1

A **felsőlehtai** (Árva m.) róm. kath. tanítói állomásra *dec. 22-iki* határidővel pályázat hirdetetik. Törvényes fizetés, kényelmes új lakás. Tót nyelv szükséges. *Iskolaszék.* Parasztudoba. 949 1—1

Pályázat a **márkusfalvi** róm. kath. harmadik tanítói állásra. 1. Törzsfizetés a hitközségtől 100 kor. 2. Államsegély a törvényszerinti fizetés erejéig. 3. Két szoba, konyha, éléskamra és fatartóból álló szabad lakás. 4. Kertilletmény, vagy egy veteményes kert. Hadmentes pályázók folyamodványukat *Dr. Rolny Ferenc* apát-plébános úrhoz küldjék Iglóra *dec. 22-ig.* 948 1—1

A **liptótelepségi** róm. kath. II. tanítói tót-magyar állomásra pályázat hirdetetik *jan. 24-re.* Jövedelme politikai községtől 600 kor., 48 méter lágya, 1/2 urbéri telekre legeltetési jog, lakás, kegyúri kiegészítés. Megki-vántatik az I—II. osztályt tanítani, nevelni, templomba kísérni, a kántort hivatalos elfoglaltsága, betegségek helyettesíteni. Törvényszabta felszereléssel a kérvények ft. *Teschler Béla*, kerületi tanfelügyelő úrhoz (nők is pályázhatnak) küldendők Liptóújvárra. 978 1—1

Szombathelyi egyházmegye

A **felsőoszkói** róm. kath. iskolaszék lemondás folytán megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: megfelelő lakás, 20 kor. kertilletmény és 1200 kor. fizetés. Választás *dec. 25-én* lesz. Tanítónők is pályázhatnak. Kérvények a felsőoszkói (Vas m.) plébániahivatalhoz küldendők. 953 1—1

Felsőszénégetői (Vas m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetünk. Jövedelme, kötelessége díjlevél szerint. Német nyelv ismerete szükséges. Előnye: szép, új lakás, 6 hold 866 ööl szántó föld és rét becser-téke 35-10 kor., tényleges haszonbérértéke 200 kor. körül, 250 liter buza, 126 liter rozs és 250 liter zab becser-téke összesen 57-42 kor. Személyes megjelenés előnyös.

Kérvények *dec. 22-ig* a felsőszenégetői plébániahivatalhoz küldendők. 947 1—1

A **kisszigeti** róm. kath. iskolánál (vasúti állomáshoz közel) újonnan szervezett III. tanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése 100 kor. a hitközségtől, kertilletmény (esetleg egy szoba fűtéséhez elég tüzifa), a lakás felépítései törvényes lakbér és államsegély. Kötelessége a második tanítóval a mindennapi tanköteleseket felesen és az ismétlősöket felváltva tanítani, vallásérkölcösen nevelni. A kántortanító jelenleg harctéren van. Választás *dec. 31-én*. Nők is pályázhatnak. Állás jan. 1-én elfoglalandó. Kellően felszerelt kérvények *dec. 30-ig Major Gyula* plébánoshoz Páka, (Zala m.) küldendők. 958—1

Az **olaszka** róm. kath. iskolaszék a megüresedett kántortanítói állásra *dec. 26-áig* pályázatot hirdet. Javadalma: háromszobás lakás, konyha, kamra és pince a szükséges gazdasági épületekkel. Továbbá 13 kat. hold és 1313 ööl szántó és rét, 18 felhalmozott mérő buza, 43 felhalmozott mérő rozs, 27 szekér tüzifa, 400 kor. tandíj, 16 akó must a harangozásért pénzben 160 kor. értékben, végre a szokott stajnovédelmi. A kérvények a felsőszkői plébániahivatalhoz *dec. 23-áig* küldendők be. A választás *dec. 26-án* d. e. 10 órakor az olaszka róm. kath. iskolában lesz. Személyes megjelenés és próba előnyös, de külön nem díjaztatik. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék.* 959 1—1

Az **olaszka** róm. kath. iskolánál a III-ik tanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma: butorozott szoba, 900 kor. államsegély, 100 kor. fizetékiegészítés és 20 kor. kertilletmény a hitközségtől. Nők is pályázhatnak. Kérvények *dec. 26-áig* a felsőszkői plébániahivatalhoz küldendők. (Vas m. posta helyben.) *Iskolaszék.* 962 1—1

Pályázat a **kukméri** (Vas m.) róm. kath. kántortanítói állásra. Fizetés: tisztességes lakáson és járulékaik kívül természetben, szolgáltatásokban és készpénzben 664 kor. érték a hitközségtől, többi államsegély. Határidő *jan. 1.* Német nyelv ismerete kell. *Róm. kath. iskolaszék.* 977 1—1

A **petrikeresztúri** róm. kath. II. tanítói állásra pályázat nyitattik. Javadalmazás: 2 szoba, konyha, kamara. Iskolafenntartótól 100 kor., kertilletmény 20 kor., a többi államsegély az 1913. évi XVI. t.-c. szerint. Nyelv magyar. Pályázati határidő *jan. 6.* Nők is pályázhatnak. Millei, Zala m., posta Nagylengyel, vasúti állomás Zalaezerszeg. 987 1—1

Váci egyházmegye.

Ülőn (Budapest mellett) a halálozás folytán megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet a rendes díjazás mellett. *A róm. kath. iskolaszék.* 924 2—2

Vác. Segedkántori állás rögtön elfoglalandó. 1000 kor. fix, 400 kor. körül sőt több mellékes. Lakás. *Ertl, karnagy.* 967 1—1

Hódmezővásárhelyre egy jóhangú és jómagaviseletű róm. kath. kántorsegedet keresek. Evi fizetése 500 kor., koszt, lakás, fűtéssel és villanyvilágítással. Ágvnemű és mosás nem adatik. Az állás azonnal elfoglalandó. *Simon József, kántor.* 954 1—2

A **monori** róm. kath. iskolaszék tanítói állásra pályázatot hirdet. Törvényileg megillető fizetés és 300 kor. lakbér. Kötelessége a kántortanítói osztályt vezetni, a kántori teendőkhöz és énektanításban segédkezni. Azért csak kántorokból jártas és jóhangú pályázók. Személyes bemutatkozás előny. Választás *dec. 26-án*. Állás jan. 1-én elfoglalandó. *Dr. Sandula Imre* plébános, pápai kamarás. 975 1—1

Veszprémi egyházmegye.

A **magyarszombathelyi** kántortanítói állásra helyettest keresek. Fizetése havi 80 kor., mellékesből 50—60 kor. Nők is pályázhatnak. A kérvények *dec. 25-ig* a magyarszombathelyi plébániahivatalnak küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 956 1—1

A **devecseri** (Veszprém m.) róm. kath. iskolánál egy rendes tanítói állásra pályázat hirdették. Jövedelme: a hitközségtől 100 kor. a többi államsegély. Lakbér, kertilletmény. Kötelessége díjlevélben. Pályázhatnak okl. kán-

torságban jártas hadmentes férfitanítók. Kérvények *dec. 26-ig Derdák Lőrinc* iskolaszéki elnökhöz küldendők. 963 1—1

A **tuskevári** osztálytanítói állásra *dec. 31-ig* terjedő határidővel pályázatot hirdetek. Jövedelme: helyi járandóságokból 600 kor., többi államsegély, lakbér, kertilletmény. Kötelese díjlevélben. Pályázhatnak okl. kántorságban jártas, hadmentes férfitanítók és nők. Kérvények *Romándi Viktor* iskolaszéki elnökhöz Tuskevár küldendők. 981 1—1

Stampay ének- és imakönyve háo. s énekekkel bővítve, félvászonban 36 fill., egészvászonban 50 f., bőr vagy bársonyban 360 K. Tízre egy ingyen. Kotta ingyen, kötve 36 fill., **Köbölkuton**, Esztergom megye. A Stampay Miklós-féle **Köszöntőkönyvecske** nem nálam kapható, hanem öcsémnél Nógrád-kisterenyén, 1 db frco 20 fill., 12 db 2 kor. 783—22

Modern orgonakisérek

a leginkább használni szokott kath. egyházi népénekeinkhez. Szerkesztette: Luspay Kálmán. Kiadja a **Katholikus Kántor** kiadóhivatala. Eger, Gimnázium-u. 3. Első rész. Tartalmaz 15 népéneket modern stylusban orgonára átírva. (Ára 1:50 kor.) Törekvő kántoroknak s az egyházi énekek kedvelőinek a legmelegebben ajánljuk a fenti művet, amelyben régi vágyukat látják teljesítve, mert az egyházi énekeket (az eddigi énekes könyvektől eltérően) nem egyszerű harmoniakkal hozza, hanem tömör, erőteljes akkordok, merész harmoniák teszik a művet rendkívüli érdekessé. Ugyancsak kiadóhivatalunkban rendelhető meg: Farkas: Tíz ünnepi preludium 1:20 kor. Luspay: 244 kadencia (interludium) 3 kor. Rövidebb preludiumokat is pótol. Az egyes darabok dallamosak s tömör harmoniájuk miatt nagyon kedveltek. Mintegy 15 kitűnő szerző munkáját foglalja magában. 979 1—1

Karácsonyi színjátékok:

A Jézuska Postája. Ára 1:10 kor. A Béke Diadala. Ára 1:10 kor. és a **Kis Mesekönyv**. Ára 1:10 kor. Irta: Veveránné Wárlám Róza tanítónő, Abony, Pest m., akinél megrendelhetők a pénz előleges megküldésével, de csak postautalványon. 968—1

A tiszta jövedelem 50 százaléka a háborúban elesett tanítók özvegyeinek s árváinak alapjára adatik.

Kitűnő fehér bort küldök 90—100 fill.-vel **SZÓKE SÁNDOR** tanító, Gyöngyös. 988—5

Cseh István orgonaépítő-cég Eger. Kovács János - utca. Elvállal mindennemű orgonaátépítést, javítást, tisztítást és hangolást az ország bármely részében lelkiismeretes pontossággal, mérsékelt árban. 976—1